

ANKSİYETE VE TRAVMATİK STRES BOZUKLUKLARI

Prof. Dr. Vahdet Gül

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-399-950-6

Kitap Adı

Anksiyete ve Travmatik Stres Bozuklukları

Yazar

Vahdet GÜL

ORCID iD: 0009-0006-0815-9288

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

MED105000

DOI

10.37609/akya.3184

Kütüphane Kimlik Kartı

Gül, Vahdet.

Anksiyete ve Travmatik Stres Bozuklukları / Vahdet Gül.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.

248 s. ; 160x235 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253999506

1. Psikiyatri.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

İnsanlık tarihi kadar eski olan ruhsal hastalıklar, eski çağlarda doğaüstü güçler ve kötü ruhlarla ilişkilendirilmiş ve kötü ruhları kovmak gibi birtakım ritüellerle giderilmeye çalışılmıştır. Daha sonraki yıllarda ruhsal hastalıklar, bir sağlık sorunu yerine inanç ve dinsel kavramlarla ilgili olduğu düşünülmüş ve bu yönde çareler aranmıştır. Geçen yüzyılın başlarına kadar ruhsal hastalıkların gerçek nedenleri tam olarak anlaşılamamıştı. Ancak son yarım yüzyıl da başlatılan bilimsel çalışmaların ışığında birçok ruhsal hastalığın patolojisi aydınlatılmış, günümüzde neden-sonuç ilişkileri çerçevesinde ele alınarak, tanı ve tedavileri bilimsel bir temelde yürütülmektedir. Geldiğimiz noktada, ruhsal hastalıkların tamamına yakını, kanıta ve konsensusa dayalı bir tıp anlayışı içinde sözel veya ilaçlı tedavi yöntemleriyle başarılı bir şekilde tedavi edilmektedir.

Anksiyete bozuklukları, ruhsal hastalıklar arasında en geniş dağılıma sahip ve en sık görülen psikiyatrik bozukluklardır. Bu bozukluklar; zihinsel, duygusal ve bedensel belirtilerle karakterize bir klinik tablo oluşturur. Her anksiyete bozukluğunun kesin tanı belirtileri farklı olabilir. Ancak endişe, korku, kaygı ve fiziksel gerilim gibi belirtiler az değişikliğe uğrayan ortak özelliklerdir.

Anksiyete Bozuklukları tanı kriterleri bu kitapta, Amerika Psikiyatri Birliğince 2013'te yayınlanan DSM-5 kurallarına göre ele alınmıştır. Ancak, daha önce bu bozukluklar arasında yer almış olan, Travmatik Stres Bozuklukları, OKB ve ilişkili bozukluklar DSM-5 de, DSM-4 de olduğundan farklı bir sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Yeni sınıflandırmaya göre de anksiyete, ortak belirtiler arasında hala ön sırada yerini korumaktadır. Eski sınıflandırmada olduğu gibi, DSM-5 'te de bu bölümlerin yeni sıralanışı da bu yakın ilişkiyi korumaktadır. Bu nedenle, 'Akut Stres Bozukluğu', 'Travma Sonrası Stres Bozukluğu', 'Kronik Stresle İlişkili Bozukluklar', 'OKB ve ilgili diğer Bozukluklar', ortak anksiyete belirtilerini paylaşması nedeniyle, DSM-4 de ki sınıflandırmaya bağlı kalınarak 'Anksiyete bozuklukları' başlığı altında ele almayı uygun gördük.

Ana belirtileri anksiyete, endişe, kaygı ve iç huzursuzluk olan 20 farklı anksiyete bozukluğu, toplam üç bölümde işlendi. Birinci bölümde, anksiyete bozuklukları ile ilgili genel bir değerlendirme, klinik belirtiler, etiyoloji ve tedavi bölümleri detaylı bir şekilde ele alındı. Çocuklukta görülen, gelişimsel hastalıkların dışında kalan, travmatik stresle ilgili bozukluklar detaylı bir şekilde ikinci bölümde sunuldu. Her bir bozuklukta, kanıta dayalı ilaçlı tedavi ve psikoterapi, detaylı olarak birlikte gözden geçirildi. Uluslararası alanda, tedavi uygulaması gittikçe artan ve hekimlerce sağlanan bir psikoterapi uygulaması olan 'Tıbbi Psikoterapi' anksiyete bozuklukları tedavisinde detaylı bir şekilde ele alındı. İlgili literatür kaynakları, toplu olarak bölüm sonlarında verildi.

‘ANKSİYETE VE TRAVMATİK STRES BOZUKLUKLARI’ adlı bu kitabın, psikiyatride, anksiyete bozuklukları tanı ve tedavisinde bir kaynak kitabı olacağını düşünüyoruz. Bu kitaptan yararlanacaklar arasında psikiyatride ve diğer tıp dallarında uzmanlık eğitim alan asistanlar, aile sağlığı hekimleri, tıp ve hemşirelik öğrencileri, psikiyatri hemşireleri, psikoloji lisans öğrenci ve mezunları, sosyal pedagoglar ve sosyal hizmet uzmanları sayılabilir. Bunların dışında anksiyete, kaygı ve korku konularına ilgi duyan herkesin bu kitaptan faydalanacağını umuyorum.

Ayrıca bu kitabın hazırlanmasında büyük desteğini gördüğüm eşim Deniz, kızlarım Buket ve Melisa’ya burada teşekkürlerimi belirtmeyi bir borç sayıyorum.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Vahdet Gül

Medicalpark İncek Hastanesi Ankara, Mayıs 2024

Not: Ruhsal hastalıkların tanı, ayırıcı tanı ve sınıflandırmaları, uluslararası kurallar altında, belirli kriterler eşliğinde yapılmasını içeren ve ‘Amerikan Psikiyatri Birliği’ (American Psychiatric Association) tarafından yayınlanan ‘Mental (Ruhsal) Bozuklukların Tanısal ve İstatiksel El Kitabı’ (Diagnostic and Statistical Manuel of Mental Disorders, DSM-5, 2013, 5. ed.) ‘dan yapmış olduğum bazı alıntılar nedeniyle bu kuruluşa, minnettarlığımı saygıyla ifade etmek istiyorum.

KISALTMALAR

ARDS:	Akut Solunum Sıkıntısı Sendromu
ACTH:	Adrenokortikotrofik Hormon
AKB:	Ayrılık Kaygı Bozukluğu
ASB:	Akut Stres Bozukluğu
BDB:	Beden Dismorfik Bozukluğu
BDT:	Bilişsel Davranışçı Tedavi (Cognitive Behavioural Therapy)
FTBT:	Farkındalık Temelli Bilişsel Terapi
BOS:	Beyin Omurilik Sıvısı
btBDT:	Bilgisayar Tabanlı Bilişsel Davranış Tedavisi
CNS:	Merkezi Sinir Sistemi (Central Nervous System)
COVID-19:	Corona Virus Disease -19 (Corona Virus Enfeksiyonu 2019
DEHB	Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu
DİB:	Duyusal İşlem Bozukluğu
EKG:	Elektrokardiyografi
EMDR:	Göz hareketleriyle duyarsızlaştırma ve yeniden işleme terapisi “Eye Movement Desensitization and Reprocessing”
ERP:	Maruz kalma ve tepki önleme tedavisi (Exposure and Response Prevention
FDA:	ABD Gıda ve İlaç Dairesi (USA Food and Drug Administration)
GABA:	Gama Amino Bütirik Asit
GI:	Sindirim kanalı (Gastrointestinal)
HDL-C:	Kandaki iyi kolesterol (High Density Lipoprotein Cholesterol)
ICD-10:	Uluslararası Hastalık Sınıflandırması (International Classification of the Disease, 10.ed.
ICD-10-CM:	-CM (Co-ordination and Maintenance Committee
IED:	Aralıklı Patlamalar Seyreden Davranışsal Bozukluk (Intermittent Explosive Disorder)
KOAH:	Kronik Obstruktif Akciğer Hastalığı
LSD:	liserjik asit dietilamid
MAOI:	Mono Amin Oksidaz İnhibitörler
MRI:	Manyetik Rezonans Görüntüleme
NON-REM:	Hızlı göz hareketlerinin olmadığı uyku aşaması
OKB:	Obsesif Kompulsif Bozukluk
OTC:	Reçete gerektirmeyen ilaçlar (Over The Counter)
PET:	Pozitron Emisyon Tomografisi (Positron Emission Tomography)

PT:	Psikoterapi
RIMA:	Geri Dönüşümlü Mono Amin Oksidaz İnhibitörü
SAB:	Sosyal Anksiyete Bozukluğu
SNRI:	Seçici Noradrenalin Geri Alım İnhibitörü (Selective Noradrenalin Reuptake Inhibitor)
SPECT:	Tek Foton Işınımı Yapan Kompüter Tomografi (Single Photon Emission Computerised Tomography)
SSKB:	Sınırsız Sosyal Katılım Bozukluğu (Disinhibited Social Engagement Disorder)
SSRI:	Seçici Serotonin Geri Alım İnhibitörü (Selective Serotonin Reuptake Inhibitor)
TBB:	Tepkisel Bağlanma Bozukluğu (Reactive Attachment Disorder)
TCA:	Trisiklik antidepresanlar (Tricyclic Antidepressant)
TMS:	Transkraniyal Manyetik Stimülasyonu
TPT:	Tıbbi Psikoterapi (Medical Psychotherapy)
TSSB:	Travma Sonrası Stres Bozukluğu (Post Travmatik Stres Disorder)
YAB:	Yaygın Anksiyete Bozukluğu

LATİNCE BAŞLIKLAR VE KARŞILIKLARI	
ETİYOLOJİ:	Hastalık Nedenleri
EPİDEMİYOLOJİ:	Hastalık İstatistikleri
PROGNOZ:	Hastalığın Muhtemel Seyri
KOMORBİDİTE:	Eş Tanı
Endikasyon:	Tedavi Uygunluğu
Profilaksi:	Hastalığın Önlenmesi
Prodromal:	Hastalık Öncesi Belirtiler

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

Yüksek Yoğunluklu Anksiyete Bozuklukları 1

Anksiyete Bozukluklarına Genel Bir Bakış.....	1
2. Panik Atak ve Panik Bozukluk	55
3. Yaygın Anksiyete Bozukluğu	65
4. Özgül Fobiler	76
5. Sosyal Anksiyete Bozukluğu (Sosyal Fobi)	85
6. Agorafobi.....	99
7. Alkol ve Madde Etkisiyle Oluşan Anksiyete Bozuklukları	107
8. Diğer Tıbbi Koşulların Oluşturduğu Anksiyete Bozukluğu	118
Kaynaklar.....	122

BÖLÜM 2

Travmatik Strese Bağlı Anksiyete Bozuklukları..... 127

1. Akut Stres Bozukluğu	129
2. Travma Sonrası Stres Bozukluğu	131
3. Uyum ve Stres Bozukluğu (Coping & Adjustment Disorders)	148
4. Ayrılık Kaygısı Bozukluğu ve Okul Reddi (Separation Anxiety And School Refusal)	157
5. Seçici Konuşmazlık / Seçici Mutizm (Selective Mutizm)	173
6. Tepkisel Bağlanım Bozukluğu (Reactive Attachment Disorder)	186
7. Sınırsız Sosyal Katılım Bozukluğu (Disinhibited Social Engagement Disorder)	192
Kaynaklar.....	196

BÖLÜM 3**Obsesif-Kompulsif ve İlgili Diğer Anksiyete Bozuklukları 201**

Genel Bakış.....	201
1. Obsesif-Kompulsif Bozukluklar	202
2. Beden Dismorfik Bozukluğu Veya Beden Algısı Bozukluğu	225
3. Saç Yolma Bozukluğu (Trikotilomani)	228
4. Deri Yolma Bozukluğu veya Ekskoryasyon (Chronic Skin Pinching Disorder, Dermatillomania)	231
5. İstifçilik - Biriktirme Bozukluğu	234
Kaynaklar.....	237

KAYNAKLAR

1. Abramowitz JS, Wheaton MG, Storch EA (September 2008). "The status of hoarding as a symptom of obsessive-compulsive disorder". *Behaviour Research and Therapy*. 46 (9): 1026–1033. Doi:10.1016/j.brat.2008.05.006.
2. American Psychiatric Association Work Group on Obsessive-Compulsive Disorder. Practice guideline for the treatment of patients with obsessive-compulsive disorder. *Am J Psychiatry*. July 2007. 164(suppl):1-56.
3. American Psychiatric Association Work Group on Obsessive-Compulsive Disorder. Practice guideline for the treatment of patients with obsessive-compulsive disorder. *Am J Psychiatry*. July 2007. 164(suppl):1-56.
4. American Psychiatric Association, 2013. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Edition. APA Publishing, Arlington, VA.
5. Andrade C. Ondansetron augmentation of serotonin reuptake inhibitors as a treatment strategy in obsessive-compulsive disorder. *J Clin Psychiatry*. 2015 Jan. 76 (1):e72-5
6. Arnold PD, Rosenberg DR, Mundo E, Tharmalingam S, Kennedy JL, Richter MA. Association of a glutamate (NMDA) subunit receptor gene (GRIN2B) with obsessive-compulsive disorder: a preliminary study. *Psychopharmacology*. August 2004. 174:530-538.
7. Arnold PD, Sicard T, Burroughs E, Richter MA, Kennedy JL. Glutamate transporter gene SL-C1A1 associated with obsessive-compulsive disorder. *Arch Gen Psychiatry*. 2006 Jul. 63(7):769-76.
8. Ayers CR, Saxena S, Golshan S, Wetherell JL (February 2010). "Age at onset and clinical features of late life compulsive hoarding". *International Journal of Geriatric Psychiatry*. 25 (2): 142–149. Doi:10.1002/gps.2310.
9. Barlow JH, Ellard DR, Hainsworth JM, Jones FR, Fisher A. A review of self-management interventions for panic disorders, phobias and obsessive-compulsive disorders. *Acta Psychiatr Scand*. 2005 Apr. 111(4):272-85.
10. Bartz, J.A. and Hollander, E. (2006) Is Obsessive-Compulsive Disorder an Anxiety Disorder? *Progress in Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry*, 30, 338-352.
11. Bartz, J.A. and Hollander, E. (2006) Is Obsessive-Compulsive Disorder an Anxiety Disorder? *Progress in Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry*, 30, 338-352.
12. Bienvenu OJ, Samuels JF, Wuyek LA, Liang KY, Wang Y, Grados MA, et al. Is obsessive-compulsive disorder an anxiety disorder, and what, if any, are spectrum conditions? A family study perspective. *Psychol Med*. 2012 Jan. 42(1):1-13.
13. Bienvenu OJ, Samuels JF, Wuyek LA, Liang KY, Wang Y, Grados MA, et al. Is obsessive-compulsive disorder an anxiety disorder, and what, if any, are spectrum conditions? A family study perspective. *Psychol Med*. 2012 Jan. 42(1):1-13.
14. Bienvenu OJ, Samuels JF, Wuyek LA, Liang KY, Wang Y, Grados MA, et al. Is obsessive-compulsive disorder an anxiety disorder, and what, if any, are spectrum conditions? A family study perspective. *Psychol Med*. 2012 Jan. 42(1):1-13.
15. Bloch MH, Landeros-Weisenberger A, Kelmendi B, Coric V, Bracken MB, Leckman JF. A systematic review: antipsychotic augmentation with treatment refractory obsessive-compulsive disorder. *Mol Psychiatry*. 2006 Jul. 11(7):622-32.
16. Borue X, Sharma M, Hudak R. Biological treatments for obsessive-compulsive and related disorders. *J Obsessive Compuls Relat Disord*. 2015;6:7–26.
17. Bulut SD, Özdel K, Kısa C, Belirtiden Bozukluğa İstifleme. Hoarding, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar- Current Approaches in Psychiatry 2015;7(3):319-332 doi:10.5455/cap.20141220023913
18. Coric V, Taskiran S, Pittenger C, Wasyluk S, Mathalon DH, Valentine G, et al. Riluzole augmentation in treatment-resistant obsessive-compulsive disorder: an open-label trial. *Biol Psychiatry*. 2005 Sep. 58(5):424-8.

19. Cromer KR, Schmidt NB, Murphy DL (November 2007). "Do traumatic events influence the clinical expression of compulsive hoarding?". *Behaviour Research and Therapy*. 45 (11): 2581–2592. Doi:10.1016/j.brat.2007.06.005.
20. Crone C, Norberg MM (August 2018). "Scared and surrounded by clutter: The influence of emotional reactivity". *Journal of Affective Disorders*. 235: 285–292.
21. Dold M, Aigner M, Lanzenberger R, Kasper S. Antipsychotic augmentation of serotonin reuptake inhibitors in treatment-resistant obsessive-compulsive disorder: a meta-analysis of double-blind, randomized, placebo-controlled trials. *Int J Neuropsychopharmacol*. 2013;16(3):557–74.
22. Eryılmaz G, Erkmen H, Gül I G., Transcranial Direct Current Stimulation. *Anatolian Journal of Psychiatry*. 2015; 16:138-142.
23. Ferrão AY, Diniz JB, Lopes AC, Shavitt RG, Greenberg B, Miguel E, Resistance and refractoriness in obsessive-compulsive disorder, *Braz. J. Psychiatry* 29 (suppl 2), Oct 2007 <https://doi.org/10.1590/S1516-44462006005000059>
24. Foa EB, Wilson R. *Stop Obsessing: How to Overcome Your Obsessions and Compulsions*. Revised ed. New York: Bantam Dell; 2001
25. Fontenelle LF, Muhlbaier JE, Albertella L, Eppingstall J (2021-01-01). "Traumatic and stressful life events in hoarding: the role of loss and deprivation". *European Journal of Psychotraumatology*. 12 (1): 1947002. Doi:10.1080/20008198.2021.1947002.
26. Fontenelle, Leonardo F; Grant, Jon E. (2014). "Hoarding disorder: a new diagnostic category in ICD-11?". *Revista Brasileira de Psiquiatria* (Sao Paulo, Brazil: 1999). 36 (Suppl 1): 28–39. Doi:10.1590/1516-4446-2013-1269.
27. Frost RO, Steketee G, Tolin DF (October 2011). "Comorbidity in hoarding disorder". *Depression and Anxiety*. 28 (10): 876–884.
28. Ghaleiha A, Entezari N, Modabbernia A, Najand B, Askari N, Tabrizi M, et al. Memantine add-on in moderate to severe obsessive-compulsive disorder: randomized double-blind placebo-controlled study. *J Psychiatr Res*. 2013 Feb. 47(2):175-80.
29. Goodman WK, Price LH, Rasmussen SA, Mazure C, Fleischmann RL, Hill CL, et al. The Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale. I. Development, use, and reliability. *Arch Gen Psychiatry*. 1989 Nov. 46(11):1006-11.
30. Grayson J. *Freedom From Obsessive Compulsive Disorder: A Personalized Recovery Program for Living With Uncertainty*. New York: Berkley Publishing Group; 2004.
31. Greenberg WM, Benedict MM, Doerfer J, Perrin M, Panek L, Cleveland WL, et al. Adjunctive glycine in the treatment of obsessive-compulsive disorder in adults. *J Psychiatr Res*. 2009 Mar. 43(6):664-70.
32. Grisham JR, Frost RO, Steketee G, Kim HJ, Hood S (2006). "Age of onset of compulsive hoarding". *Journal of Anxiety Disorders*. 20 (5): 675–86. Doi:10.1016/j.janxdis.2005.07.004.
33. Grisham JR, Norberg MM (2010-06-30). "Compulsive hoarding: current controversies and new directions". *Dialogues in Clinical Neuroscience*. 12 (2): 233–240. Doi:10.31887/DCNS.2010.12.2/jgrisham.
34. Haghighi M, Jahangard L, Mohammad-Beigi H, Bajoghli H, Hafezian H, Rahimi A, et al. In a double-blind, randomized and placebo-controlled trial, adjuvant memantine improved symptoms in inpatients suffering from refractory obsessive-compulsive disorders (OCD). *Psychopharmacology (Berl)*. 2013 Mar 23.
35. Internationale Klassifikation psychischer Störungen : ICD-10, Kapitel V (F, klinisch-diagnostische Leitlinien / hrsg. von H. Dilling, W. Mombour und M. H. Schmid, Verlag Hans Huber, 3.Auflage
36. Jung HH, Kim CH, Chang JH, Park YG, Chung SS, Chang JW. Bilateral anterior cingulotomy for refractory obsessive-compulsive disorder: Long-term follow-up results. *Stereotact Funct Neurosurg*. 2006. 84(4):184-9.

37. Jung HH, Kim CH, Chang JH, Park YG, Chung SS, Chang JW. Bilateral anterior cingulotomy for refractory obsessive-compulsive disorder: Long-term follow-up results. *Stereotact Funct Neurosurg.* 2006. 84(4):184-9.
38. Komossa K, Depping AM, Meyer M, Kissling W, Leucht S. Second-generation antipsychotics for obsessive compulsive disorder. *Cochrane Database Syst Rev.* 2010 Dec 8. 12:CD008141.
39. Koran LM, Aboujaoude E. Promising treatments for obsessive-compulsive disorder: a call for additional research. *Curr Med Chem.* 2018;25(41):5690-7.
40. Koran LM, Hanna GL, Hollander E, Nestadt G, Simpson HB. Practice guideline for the treatment of patients with obsessive-compulsive disorder. *Am J Psychiatry.* 2007 Jul. 164(7 Suppl):5-53.
41. Kuwano M, Nakao T, Yonemoto K, Yamada S, Murayama K, Okada K, et al. (March 2020). "Clinical characteristics of hoarding disorder in Japanese patients". *Heliyon.* 6 (3): e03527. Doi:10.1016/j.heliyon.2020.e03527.
42. Kwok C, Grisham JR, Norberg MM (December 2018). "Object attachment: Humanness increases sentimental and instrumental values". *Journal of Behavioral Addictions.* 7 (4): 1132-1142. Doi:10.1556/2006.7.2018.98.
43. Lin PY. Meta-analysis of the association of serotonin transporter gene polymorphism with obsessive-compulsive disorder. *Prog Neuropsychopharmacol Biol Psychiatry.* 2007 Apr 13. 31(3):683-9.
44. Mallet L, Polosan M, Jaafari N, Baup N, Welter ML, Fontaine D, et al. Subthalamic nucleus stimulation in severe obsessive-compulsive disorder. *N Engl J Med.* 2008 Nov 13. 359(20):2121-34.
45. Marcks BA, Weisberg RB, Dyck I, Keller MB. Longitudinal course of obsessive-compulsive disorder in patients with anxiety disorders: a 15-year prospective follow-up study. *Compr Psychiatry.* 2011;52(6):670-7.
46. Marinova Z, Chuang DM, Fineberg N. Glutamate-modulating drugs as a potential therapeutic strategy in obsessive-compulsive disorder. *Curr Neuropharmacol.* 2017;15(7):977-95.
47. Marinova Z, Chuang DM, Fineberg N. Glutamate-modulating drugs as a potential therapeutic strategy in obsessive-compulsive disorder. *Curr Neuropharmacol.* 2017;15(7):977-95.
48. Norberg MM, Crone C, Kwok C, Grisham JR (March 2018). "Anxious attachment and excessive acquisition: The mediating roles of anthropomorphism and distress intolerance". *Journal of Behavioral Addictions.* 7 (1): 171-180. Doi:10.1556/2006.7.2018.08.
49. Norberg MM, Kwok C, Crone C, David J, Kakar V, Grisham JR (2020). "Greater interpersonal problems differentiate those who excessively acquire and save from those who only excessively acquire possessions". *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders.* 27: 100571. Doi:10.1016/j.jocrd.2020.100571.
50. Nordsletten, A.E., Fernández de la Cruz, L., Pertusa, A., Reichenberg, A., Hatch, S.L., Mataix-Cols, D., 2013. The Structured Interview for Hoarding Disorder (SIHD): Development, usage and further validation. *Journal of Obsessive Compulsive and Related Disorders* 2(3), 346-350.
51. Nordsletten, A.E., Fernández de la Cruz, L., Pertusa, A., Reichenberg, A., Hatch, S.L., Mataix-Cols, D., 2013. The Structured Interview for Hoarding Disorder (SIHD): Development, usage and further validation. *Journal of Obsessive Compulsive and Related Disorders* 2(3), 346-350.
52. Pepper J, Hariz M, Zrinzo L. Deep brain stimulation versus anterior capsulotomy for obsessive-compulsive disorder: a review of the literature. *J Neurosurg.* 2015 May. 122 (5):1028-37.
53. Pertusa A, Frost RO, Fullana MA, Samuels J, Steketee G, Tolin D, et al. (June 2010). "Refining the diagnostic boundaries of compulsive hoarding: a critical review". *Clinical Psychology Review.* 30 (4): 371-386. Doi:10.1016/j.cpr.2010.01.007.
54. Pertusa A, Fullana MA, Singh S, Alonso P, Menchón JM, Mataix-Cols D (October 2008).

- "Compulsive hoarding: OCD symptom, distinct clinical syndrome, or both?". *The American Journal of Psychiatry*. 165 (10): 1289–298. Doi:10.1176/appi.ajp.2008.07111730.
55. Pittenger C, Krystal JH, Coric V. Glutamate-modulating drugs as novel pharmacotherapeutic agents in the treatment of obsessive-compulsive disorder. *NeuroRx*. 2006 Jan. 3(1):69-81
 56. Postlethwaite, A., Kellett, S., Mataix-Cols, D., 2019. Prevalence of Hoarding Disorder: A systematic review and meta-analysis. *J Affect Disord* 256, 309-316.
 57. Saxena S (May 2011). "Pharmacotherapy of compulsive hoarding". *Journal of Clinical Psychology*. 67 (5): 477–484. Doi:10.1002/jclp.20792.
 58. Sayyah M, Sayyah M, Boostani H, Ghaffari SM, Hoseini A. Effects of aripiprazole augmentation in treatment-resistant obsessive-compulsive disorder (a double blind clinical trial). *Depress Anxiety*. 2012;29(10):850–4
 59. Schneier FR, Martinez D, Abi-Dargham A, et al. (2008) Striatal dopamine D(2) receptor availability in OCD with and without comorbid social anxiety disorder: preliminary findings. *Depress Anxiety* 25:1–7.
 60. Simpson HB, Foa EB, Liebowitz MR, et al. Cognitive-Behavioral Therapy vs Risperidone for Augmenting Serotonin Reuptake Inhibitors in Obsessive-Compulsive Disorder: A Randomized Clinical Trial. *JAMA Psychiatry*. Sep 11 2013.
 61. Simpson HB, Wetterneck CT, Cahill SP, Steinglass JE, Franklin ME, Leonard RC, et al. Treatment of obsessive-compulsive disorder complicated by comorbid eating disorders. *Cogn Behav Ther*. 2013 Mar. 42(1):64-76.
 62. Stetka B, Correll, C. A Guide to DSM-5: Hoarding, Skin-Picking, and Rethinking OCD. Available. *Medscape Medical News*. Available at http://www.medscape.com/viewarticle/803884_7. Accessed: July 1, 2013.
 63. Tolin DF, Frost RO, Steketee G (July 2007). "An open trial of cognitive-behavioural therapy for compulsive hoarding". *Behaviour Research and Therapy*. 45 (7): 1461–1470.
 64. Tolin DF, Frost RO, Steketee G, Muroff J (March 2015). "Cognitive behavioural therapy for hoarding disorder: a meta-analysis". *Depression and Anxiety*. 32 (3): 158–166. Doi:10.1002/da.22327.
 65. Tolin DF, Meunier SA, Frost RO, Steketee G (September 2010). "Course of compulsive hoarding and its relationship to life events". *Depression and Anxiety*. 27 (9): 829–38. Doi:10.1002/da.20684.
 66. Tolin, D.F., Frost, R.O., Steketee, G., 2010. A brief interview for assessing compulsive hoarding: The Hoarding Rating Scale-Interview. *Psychiatry Res* 178(1), 147-152.
 67. Van Grootheest DS, Cath DC, Beekman AT, Boomsma DI. Twin studies on obsessive-compulsive disorder: a review. *Twin Res Hum Genet*. 2005 Oct. 8(5):450-8.
 68. Van Grootheest DS, Cath DC, Beekman AT, Boomsma DI. Twin studies on obsessive-compulsive Twin Res Hum Genet. 2005 Oct;8(5):450-8
 69. Wenting C, Skye M, Travis W, Grisham J, (June 2021). "Investigating associations between hoarding symptoms and affective and cognitive empathy". *The British Journal of Clinical Psychology*. 60 (2): 177–193. Doi:10.1111/bjc.12280.
 70. Wu K, Hanna GL, Rosenberg DR, Arnold PD. The role of glutamate signalling in the pathogenesis and treatment of obsessive-compulsive disorder. *Pharmacol Biochem Behav*. 2012 Feb. 100(4):726-35.